

תוכן עניינים

שער א': כללי	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': התנאים לקיומה של הגנה עצמית - מבט על	7
פרק ג': פסק-הדין המנחה - ע"פ 4191/05 ארנולד נ' מדינת ישראל	11
שער ב': התנאים הדרושים - לביסוס הסייג בדבר "הגנה עצמית"	
- נטל ההוכחה - החריגים	53
פרק א': מבוא	53
פרק ב': נטל ההוכחה	55
1. כללי	55
2. חובת בית-המשפט לדון בסייג מצב בו קיומו עולה מהתשתית העובדתית	55
3. אירוע הניתן לחלוקה בשלבים	56
4. שילוב סייג ההגנה העצמית עם סייג ה"טעות במצב דברים" - הגנה עצמית מדומה	56
פרק ג': ההגנה העצמית - תנאי התקיפה שלא כדין ותנאי הסכנה	59
1. כללי	59
2. באירוע הנדון לא היתה תקיפה שלא כדין, ואף לא היה דבר מה הקרוב לתקיפה כאמור	59
3. האבחנה בין "התגוננות בדרך הגנה" לבין "התגוננות בדרך לחימה"	60
4. חובת הנסיגה	62
5. חובת הנסיגה של אדם מביתו	63
6. המערער דקר את המנוח בשלב בו השניים היו למעשה "בהפרדת כוחות" וכשהיתה לו אפשרות לסגת מהמקום	67
7. לא היתה סכנה מיידית ומוחשית ולכן אין להלום את טענת ההגנה העצמית	68
8. לא נשקפה סכנה מוחשית לחיי המערער	69
9. המבקש לא היה נתון, באותה העת, בסכנה מוחשית לפגיעה בחייו; הושטת ידו של המבקש לעבר פניו של המתלונן, אגב אחיזת הסכין, לא היתה נחוצה, או דרושה באופן מייד, בכדי להדוף תקיפה כלפי המבקש	69
10. הנפת כוס ואף פנים נזעמות באופן מאיים, אינם יכולים לבסס סיכון מוחשי	70
11. המערער פתח באש בכוונה לפגוע, מבלי שנשקפה סכנה מיידית לחייו, ובעת שעמדה בפניו האפשרות לסגת מן המקום	70

12. מעשה אלימות שבוצע במהלך התרחשות אירוע טרור כמעשה של הגנה עצמית 71

13. חש סכנה לחייו בעת שהמנוחה נטלה את הסכין מהשולחן שחצץ ביניהם והתקרבה אליו בכוונה לפגוע בו 71

14. לא רק שהמשיב אינו טוען להגנה עצמית אלא שנסיונות המקרה אינם מצביעים על סכנה שנשקפה למי מהנמצאים במקום 72

15. לא מדובר היה בתקיפה משמעותית ובמכות חזקות ומסכנות חיים 73

16. תגובת הנאשם כלפי הסכנה הפוטנציאלית שנבעה מהתנהגות המנוח לא הצריכה בהכרח את התגובה האלימה היוצאת דופן של הנאשם 73

17. גרסת הנאשם כי פעל מתוך הגנה עצמית, כיוון שחייו היו בסכנה ... 74

18. לא ניתן לראות בפעולה הגנה עצמית, המצדיקה פגיעה בתוקף להסרת הסיכון 75

פרק ד': תנאי המיידיות 77

פרק ה': שהאדם לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה 83

1. כללי 83

2. תפנית בלתי-צפויה במהלך התרחשות אלימה 87

3. גם אם נניח כי מדובר בהתנהגות פסולה של המערער, לא מתקיימים שני התנאים הנוספים במבחן המשולש לסיפא לסעיף 34 לחוק העונשין ... 90

4. הוכח מעל לספק סביר, כי הנאשם הוא שתקף את המנוח באמצעות הסכין, בעוד שהמנוח, לכל היותר, הניף כפכף לעברו 90

פרק ו': תנאי הנחיצות 93

1. כללי 93

2. "חריגה מן הסביר" - סעיף 34טז לחוק 93

3. חריגה מועטה מתחום הסבירות לעניין עבירת הרצח 97

פרק ז': תנאי הפרופורציה 101

1. כללי 101

2. גם לשיטתו-גרסתו של המערער, הוא השתלט על המנוח כבר בתחילת האירוע ונטל מידו את הסכין כך שכבר לא היה בסכנה. לכך יש להוסיף כי המערער דקר את המנוח 14-15 פעמים, כולל דקירות חודרות עמוקות בראשו ובחזהו, בעוד שהמנוח ישוב על גדר האבן, כך שעל-פניו לא התמלא גם תנאי הפרופורציה 101

3. האם היה הנאשם בסכנת חיים או שסבר בטעות כי הוא בסכנה כזו, כך שעומדת לו טענת "הגנה עצמית"? 102

4. הנפת בול העץ בחוזקה על ראשו של המנוח חרגה מהפרופורציה הנדרשת, כאשר הנזק הצפוי מחבטה באמצעות בול עץ בראשו של אדם אינו משתווה לנזק שהיה צפוי לנאשם אילו הותקף על-ידי המנוח 102

5. התנהלותו של המערער בנסיבות העניין, לא חרגה מן הסביר למניעת הפגיעה - יסוד הפרופורציה 103

שער ג': הגנה עצמית - תמצית ההלכה הפסוקה	105
פרק א': פסיקת בית-המשפט העליון	105
1. הגנה עצמית מדומה	105
2. האם פגיעת המערער שהובילה למותו של המנוח היתה תאונה בלתי-נמנעת או פגיעה מכוונת?	106
3. הסייג לסייג, לפיו "אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים"	107
4. האם מעשה הדקירה - והדגש הוא על הדקירה בירך - "היה דרוש", בנסיבות העניין, לסיכול הנסיון לפגוע במערער בסכין?	108
5. סייג "ההגנה העצמית" איננו עומד למערערים - אי-התקיימות תנאי הנחיצות	108
6. העורר לא הרים את הנטל הנדרש כדי להחיל כבר בשלב זה את הסייג לאחריות פלילית הנוגע ל"הגנה עצמית מדומה"	109
7. התקיימותם של הסייגים "הגנה עצמית" ו"הגנת בית מגורים ובית עסק"	110
8. רצח בוטה, מתועב וחסר עכבות אשר במסגרתו מימש המערער, הלכה למעשה, את איומיו	111
9. המערער עומד על שתי טענותיו העיקריות שהובאו בפני בית-המשפט המחוזי, לפיהן המעשים בגינם הועמד לדין נעשו תוך הגנה עצמית ובהיעדר יסוד הכוונה הנדרש להרשעה בעבירת הרצח	112
10. מעשה הדקירה שביצע מלמד באופן ברור על כך שצפה את התוצאה הקטלנית, ורצה שתתממש	112
11. ירה למוות באדם אשר נכנס לחצר ביתו על-מנת לגבות חוב כספי	113
12. הסייג של טעות במצב דברים קבוע	113
13. פטור מאחריות פלילית	114
14. אם אמנם הונף מנעול ההגנה, האם יש בכך כדי להקים לניר את סייג ההגנה העצמית?	115
15. הנאשם הורשע ברצח בכוונה תחילה של בן זוגה לשעבר של בת דודתו	116
16. המערער דקר את המנוח בשלב בו השניים היו למעשה "בהפרדת כוחות" וכשהיתה לו אפשרות לסגת מהמקום	116
17. קטטה, שהחלה באופן מילולי, ובהמשך גלשה לאלימות פיזית. בשלב כלשהו במהלכה, שלף המערער את סכינו, ודקר את המנוח ארבע דקירות בפלג גופו העליון	117
18. שחרור העוררים למעצר בית בתנאים מגבילים	118

19.	המערער היה מודע היטב לכל פרט מהפרטים המרכיבים את עבירת ההריגה וביצע את המעשה הנפשע בהיותו מודע להתנהגותו ולתוצאותיה הקשות.....	118
20.	סעיף 34 ל"חוק העונשין שולל את הסייגים של "היעדר שליטה", "צורך" ו"כורח" מקום בו הנאשם הכניס עצמו למצב.....	119
21.	צדקו הערכאות הקודמות בדחותן את טענותיו של המבקש בדבר קיומם של סייגים שונים לאחריותו הפלילית.....	119
22.	לא היתה סכנה מיידית ומוחשית ולכן אין להלום את טענת ההגנה העצמית.....	120
23.	תגרה אלימה על רקע סכסוך כספי.....	121
24.	מורשע בהריגה באמצעות דקירה.....	122
25.	המערער, בגילו הצעיר, נקלע שלא בטובתו לסכסוך קשה בין משפחת אביו לבין אימו.....	123
26.	ניתן לבסס את הרשעת המבקש על הודעתו במשטרה ועל התרשמות הערכאות הקודמות הנכבדות מהאופי האלים של מעשיו.....	123
27.	המערער פגש במתלונן כאשר נהיר לו שפניו אינם לסולחה.....	124
28.	העורר הגיע לזירה בשלב מתקדם של הקטטה בעודו מצויד בסכין, ומבלי להיות מותקף באופן אישי ואף מבלי שנוצר מגע כלשהו בין המנוח לבין דודו של העורר, דקר את המנוח בבית החזה.....	125
29.	היות שמעשיו של המתלונן נועדו למנוע מהמבקשת לתקוף את בת-זוגו, הרי שאין במכה אשר הנחיתה המבקשת בפניו של המתלונן, משום "הגנה עצמית".....	126
30.	המערער לא עמד בתנאים הנדרשים על-מנת שיעמוד לזכותו סייג ההגנה העצמית לאחריות פלילית.....	127
31.	לא נשקפה סכנה מוחשית לחיי המערער.....	127
32.	עד כמה מחוייב בית-המשפט לבחון טענת הגנה חלופית, אשר לא נטענה על-ידי הנאשם עצמו?.....	128
33.	המבקש לא היה נתון, באותה העת, בסכנה מוחשית לפגיעה בחייו; הושטת ידו של המבקש לעבר פניו של המתלונן, אגב אחיזת הסכין, לא היתה נחוצה, או דרושה באופן מיידית, בכדי להדוף תקיפה כלפי המבקש.....	129
34.	המנוח הרים אבנים, המערער גם כן, השליך אחת ועוד אחת לעבר המנוח, והרגו.....	129
35.	שימוש בסכינים כדי "לישב סכסוכים".....	130
36.	במועד הדקירה לא חל סייג ההגנה העצמית.....	131
37.	הנפת כוס ואף פנים נזעמות באופן מאיים, אינם יכולים לבסס סיכון מוחשי.....	131

38.	תנאי נחיצות המעשה, הבוחן כאמור האם יכול היה המתגונן להדוף את התוקף באמצעים אחרים (ההיבט האיכותי), וכן האם יכול היה להפעיל כוח מועט יותר לצורך בלימת התקיפה (ההיבט הכמותי).....132
39.	המבקש הפעיל כוח מקום בו יכול היה לבחור באפשרויות פוגעניות פחות.....132
40.	שב לזירה וביחד עם חבריו הכו את המתלונן וחבלו בו בצורה קשה.....133
41.	האם בהינתן התשתית הראייתית היה תובע סביר מגיש כתב אישום?.....134
42.	המערערים יצאו מנקודת הנחה כי הוכח שבמהלך הויכוח על מכשיר הטלפון הסלולרי, המנוח חנק את המערער 2 בחוזקה כדי כך שהלה איבד הכרתו או "הסתחרר" ונפל על הקרקע, שאז נחלץ המערער 1 להגנתו ודקר את המנוח.....134
43.	המשיב לא עמד, בפני סכנת פגיעה אמיתית לחייו או לגופו עת ירה במערער שתי יריות. היש לדבר נפקות לשאלת ההגנה עצמית?.....135
44.	האם עלה בידי המערער להוציא את הסכין ולשלוט בה?.....136
45.	קופחו חיי אדם לשוא בכדורים שנורו מנשקו של המשיב.....136
46.	המתלוננים נפגעו מיד בהגיעם למקום ולא אחזו סכינים בידיהם.....137
47.	הטענה כי מעשה החניקה חרג אך "במידה מועטה" מתחום הסבירות הנדרשת לצורך לפי סעיף 34טז לחוק.....137
48.	דקירות כתוצאה של הגנה עצמית מפני התנפלות של המנוח.....138
49.	התנהגותו של המשיב חרגה מן הסביר לצורך מניעת הפגיעה בו....139
50.	המערערת גרמה למותה של המנוחה, כשהיא מודעת למעשה, שולטת בהם וחפצה בהם.....139
51.	היעדר סממנים אובייקטיביים שיחשידו את המנוח כמחבל.....140
52.	בנסיבות הקטטה דקירות המנוח לא היו סבירות.....141
53.	המערער פתח באש בכוונה לפגוע, מבלי שנשקפה סכנה מיידית לחייו, ובעת שעמדה בפניו האפשרות לסגת מן המקום.....141
54.	לא ניתן לראות בפעולותיו של המערער, אשר החלו בשליפת האקדח וכלו בפגיעה במתלונן, משום פעולות הנעשות בנסיבות המהוות סייג לאחריותו הפלילית של המערער.....142
55.	משהודה המערער בטיעונו בערעור כי גרם למות המנוח, השאלה שבה היא האם הוכחה הכוונה הפלילית הנדרשת בעבירת רצח או שמא מתקיימת האפשרות כי מעשהו נכנס בגדר הסייג לאחריות פלילית בשל הגנה עצמית?.....143
56.	משמעותה של דרישת הסבירות.....143
57.	אין לייתר את נחיצותו של מאסר בפועל, אשר משקף את חומרת מעשהו של המשיב.....144

58. תגובתו של העותר - ירי חמשת הכדורים - חרג מן האיום שהיה נתון בו ועל-כן אין עומדת לו טענת ההגנה העצמית הקבועה בסעיף 34 שלחוק העונשין.....	145
59. המערער ירה במודע לעבר חלק הגוף העליון של המנוח ממרחק קצר ביותר, ואמצעי קיצוני זה שנקט המערער איננו סביר בנסיבות העניין.....	145
60. המתלונן נס על נפשו. אולם המערער לא הרפה מיריבו, הלך אחריו וירה בו, שעה שזה היה מוטל חסר אונים על הרצפה.....	146
61. הטענה של "טעות במצב הדברים".....	147
62. חוסר מהימנות גירסת המערערים.....	147
63. הגיעו לזירה כאשר בידי אחד מהם נשק, והוא פתח באש ללא אומר ודברים.....	148
64. המערער נטל אקדח אותו החזיק שלא כדין, ירה בראשו של המנוח.....	148
65. דקר את המנוח. עם-זאת טען, כי עשה כן לשם הגנה עצמית, וזאת לאחר שהמנוח שלף אקדח וניסה לירות בו.....	149
66. תקף המערער את המנוח בכך שהנחית על ראשו שש מכות עם פטיש, דבר שגרם לריסוק הגולגולת ולמותו של המנוח.....	150
67. התגונן מפני האישום ברצח בטענת הגנה עצמית. לגירסתו, דקר את המנוח רק לאחר שהאחרון השתלט עליו, הפילו ארצה, לפת בחוזקה את צווארו ועמד לחנקו.....	151
68. כדי שתוקף יוכל להישמע בטענה כי פעל מתוך התגוננות מוטל עליו להראות, כי גם משנתן ביטוי ברור לרצונו לסגת מן התיגרה, אולץ על-ידי יריבו להתגונן מפניו, וכי בנסיבות העניין לא יכול היה לחלץ את נפשו מן הסכנה בדרך אחרת.....	151
69. התנהגות פסולה.....	152
70. העבירה בה הורשע המערער נעברה תוך כדי קטטה שהיתה במקום מגוריהם של המערער ושל הנפגע.....	152
71. המערער הגן בדקירה בסכין הקטלנית על "כבודו" שנפגע, תחילה מילולית ולאחר מכן על-ידי הפלתו והישיבה עליו.....	153
פרק ב': פסיקת בתי-המשפט המחוזיים.....	155
1. חבטה שלא היתה בגדר פעולה נחוצה להגן על עצמו. היא היתה פעולה אלימה לתקיפה. לא לכך ייקרא הגנה עצמית.....	155
2. טענת הנאשם הינה כי למעשה הוא הגן על עצמו מפני המנוח אשר הניף כלפיו חפץ חד וביקש לפגוע בו.....	155
3. האם עומד לנאשם סייג של הגנה עצמית בגין תקיפת המתלונן?.....	156
4. האם עומדת לנאשם הטענה של הגנה על בית מגורים לפי "חוק דרומי"?.....	157
5. כוונתו של הנאשם היתה ליטול גם את חיי המתלוננת.....	158

6.	היתכנות ראייתית לטענה של הגנה עצמית	158
7.	האם הנאשם דקר את המנוח בכוונה להמיתו או שמא הדקירות הן תולדה של אקט החוסה תחת "הגנה עצמית"?	159
8.	תנאים לבחינת חלופת מעצר	160
9.	האם היה מעשה ההתגוננות דרוש באופן מייד, וכן האם פנה המתגונן לשימוש בכוח רק עת נוכח, כי לא ניתן להדוף את התוקף באמצעות חלופות אחרות, פוגעניות פחות?	161
10.	תנאי נחיצות המעשה דורש שלא תעמוד לנאשם אפשרות להדוף את התקיפה בכל דרך אחרת שהיא פוגענית פחות	162
11.	האם קם לנאשם סייג הגנת בית מגורים, הקבוע בסעיף 134 לחוק, או לחלופין, סייג הגנה עצמית הקבוע בסעיף 34 לחוק?	163
12.	מעשה אלימות שבוצע במהלך התרחשות אירוע טרור כמעשה של הגנה עצמית	163
13.	קיים קושי לטעון טענת הגנה עצמית מצד מי שמגיע לזירה כדי לריב עם רעהו	164
14.	בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים כנגדו	164
15.	קרבה לסייג של הגנה עצמית	165
16.	קיים קושי מובנה לקבל טענה של הגנה עצמית ממי שהכניס עצמו מבחירה חופשית לאירוע אלים ובמטרה לקחת חלק באותו אירוע	166
17.	טענת "אוטומטיזם" מטיבה אינה מתיישבת עם טענת הגנה עצמית	167
18.	סייג ה"צורך"	167
19.	מעשיו של הנאשם מלמדים כי הם לא התאפיינו כמעשי הגנה, כי אם כמעשים התקפיים	168
20.	המשיב ירה לפוחת 5 כדורים במנוח ולעברו. אין מדובר בירי בודד, אלא בירי מתמשך, אשר פסק רק משהאקדח עצר מירי, או תמו הכדורים. כמות הכדורים מלמדת על כוונה להמית, יותר מאשר על הגנה עצמית	169
21.	הנאשם הביא בהתנהגותו הפסולה את עצם קיום האירוע - בכך שירה בתחילה	169
22.	גם אם נניח כי מדובר בהתנהגות פסולה של המערער, לא מתקיימים שני התנאים הנוספים במבחן המשולש לסיפא לסעיף 34 לחוק העונשין	170
23.	חש סכנה לחייו בעת שהמנוחה נטלה את הסכין מהשולחן שחצץ ביניהם והתקרבה אליו בכוונה לפגוע בו	170

24. הנאשם 1 אינו כופר בעצם קיומו של עימות עם המתלוננים במועד ובמקום הרלוונטיים והסוגיה הצריכה הכרעה בהקשר זה הינה, האם הנאשם 1 הוא זה שתקף את המתלוננים, יחד עם אחרים, כפי הנטען בכתב האישום, או שמא, המתלונן 2 הוא זה שתקף את הנאשם 1, שהגיע למקום לבדו.....	171
25. לא רק שהמשיב אינו טוען להגנה עצמית אלא שנסיונות המקרה אינם מצביעים על סכנה שנשקפה למי מהנמצאים במקום.....	172
26. רכישת נשק להגנה עצמית.....	173
27. האם האירוע הספציפי הנדון - הירי שפגע ב"מפגינים" - היה כשלעצמו בגדר "פעולה מלחמתית"?.....	173
28. טענת הסנגור כי הנאשם קרוב לסייג לאחריות הפלילית.....	174
29. טענת הגנה עצמית וטענת הגנת בית מגורים.....	175
30. באירוע הנדון לא היתה תקיפה שלא כדין, ואף לא היה דבר מה הקרוב לתקיפה כאמור.....	176
31. המניע בהחזקת כלי הנשק.....	176
32. המערער היה זה אשר הביא להסלמת האירוע והחל לתקוף את המתלונן במהלומות אגרוף.....	177
33. הנאשם טען כי ביצע את המעשה מתוך הגנה עצמית, נוכח חשש ממשי שחש לחייו, וכי לא היתה לו כל כוונה לגרום למוותה של המנוחה.....	178
34. קטילת המנוח כלל לא היתה נחוצה בנסיבות העניין וההיזקקות לדקירת המנוח בליבו חורגת בעליל ממתחם המידתיות.....	179
35. האם היה הנאשם בסכנת חיים או שסבר בטעות כי הוא בסכנה כזו, כך שעומדת לו טענת "הגנה עצמית"?.....	179
36. האיום בסכין אינו חוסה תחת הגנה עצמית.....	180
37. האם בנסיבות האירוע קם למערער הסייג של הגנה עצמית מכוח סעיף 34 לחוק העונשין?.....	180
38. האם עומד לנאשם סייג ההגנה העצמית לו הוא טוען על-פי סעיף 34 לחוק העונשין?.....	181
39. הנאשם היה לצפות את תוצאות המכה בראשו של המתלונן.....	182
40. הנפת בול העץ בחוזקה על ראשו של המנוח חרגה מהפרופורציה הנדרשת, כאשר הנזק הצפוי מחבטה באמצעות בול עץ בראשו של אדם אינו משתווה לנזק שהיה צפוי לנאשם אילו הותקף על-ידי המנוח.....	182
41. תוקף השש עלי קרב אינו יכול לחסות בצילה של טענת ההגנה העצמית.....	183
42. לא מדובר היה בתקיפה משמעותית ובמכות חזקות ומסכנות חיים.....	184
43. הסייג לאחריות פלילית - נדרש להגנה על סבתו של הנאשם.....	185
44. בנסיבות שהיו היתה לנאשם אלטרנטיבה ברורה אחרת, לסגת מהמקום. לא להתרחק ולחזור ולתקוף מאחור.....	185

45	המשפחות תקפו זו את זו	186
46	המתלונן לכל הדעות ניזוק, נגרם לו מכאוב, הוא נזקק לטיפול רפואי	
187	שעל- כן אין מדובר בתקיפה סתם אלא בתקיפה חבלנית	187
47	עצם העובדה שאדם מותקף, אין משמעותה האוטומטית כי פעולתו	
187	האלימה עקב כך הינה בבחינת הגנה עצמית, כמו גם לא התעוררות	187
48	אוטומטית של ספק סביר שמא קמה הגנה עצמית	187
188	דקירת נער למוות	188
49	בוצע הירי הקטלני בסיטואציה ספציפית של עימות שנתגלע בין המשיב	
189	לבין המנוח במסגרת עבודתו של המשיב כמאבטח חמוש	189
50	הנאשם דקר בסכין - לא הובאו ראיות לפיהן ניסו לפרוץ לבית הורי	
189	הנאשם	189
51	תגובת הנאשם כלפי הסכנה הפוטנציאלית שנבעה מהתנהגות המנוח	
190	לא הצריכה בהכרח את התגובה האלימה היוצאת דופן של הנאשם	190
52	נטילת הבקבוק ושבירתו על ראשו של המתלונן	190
53	העובדה שהנאשם ירה שלוש יריות ברצף; ללא שעצר לאחר ירייה	
192	אחת, או לאחר השניה; ללא שניסה כלל לירות באוויר; ללא שניסה לירות	192
191	לאזור שאינו מסכן חיים כמו לרגליים, היא כשלעצמה, אינה מאפשרת	191
54	לקבל את טענתו בדבר הגנה עצמית	191
192	המערער טען כי מעשיו היו בתגובה לכך שהמתלונן בעט ברגלו אחז	192
55	בידו ושרט אותו, וכי מעשיו היו בגדר הגנה עצמית	192
192	הוכח מעל לספק סביר, כי הנאשם הוא שתקף את המנוח באמצעות	192
56	הסכין, בעוד שהמנוח, לכל היותר, הניף כפכף לעברו	192
193	מעשה הדקירה היה מכוון ולא נבע מסיטואציה של הגנה	193
57	עצמית	193
193	לא היתה כל הצדקה לשבירת הבקבוק על ראשו של המתלונן והיו בידי	193
58	הנאשם דרכים אחרות לטפל במצב שנוצר ולמנוע את הסכנה	193
194	מעשי המערער היו בלתי-סבירים ואפילו לקח את הסכין כאמצעי הגנה	194
59	עצמית, על-מנת למנוע מהמתלונן לתפוס אותו (כגרסת המערער), הרי	194
194	שהיה צריך להפטר ממנו בהמשך ולבטח לא לעשות בו שימוש בהמשך	194
60	דקרה מבלי שהיתה סיבה למעשה	194
195	שאלת היותה של הדקירה פעולה הגנתית במשמעות סעיף 34	195
61	לחוק	195
195	נשמט היסוד מתחת הטענה כי המערער ראה עצמו כזכאי לעכב את	195
62	המתלוננת, ולו גם על-סמך טעות במצב הדברים. המערער לא טעה וידע	195
196	את המצב לאשורו	195
63	גרסת הנאשם כי פעל מתוך הגנה עצמית, כיוון שחיייו היו	196
196	בסכנה	196
63	סבירות מעשה ההתגוננות מצד הנאשמים - מבחן הנחיצות הכמותית-	196
197	פרופורציונאליות	197

64.	הטענה להגנה עצמית לא נטענה על-ידי הנאשם באופן פורמאלי ...197
65.	הנאשם ניסה לאחוז בחבל בשתי קצותיו, כשמוחד, טען, כי ניסה להגן על אחיו שהיה בסכנת חיים בגלל האבן אותה אחז המנוח, ומאידך, טען, כי כשהשליך את האבן לעבר המנוח כלל לא עברה בראשו המחשבה, כי האבן יכולה לגרום למותו 198
66.	לא ניתן לראות בפעולה הגנה עצמית, המצדיקה פגיעה בתוקף להסרת הסיכון 199
67.	המשיבה תקפה וחבלה במתלוננת שהיא שכנתה, בכך שאחזה בידה בקבוק פלסטיק שהכיל מים והיכתה באמצעותו שתי מכות בפניה של המתלוננת 199
68.	הנאשם אינו יכול לחסות בצילו של סייג ההגנה העצמית, שכן אין הוא עונה על התנאים הקבועים בהגנה זו 200
69.	התנהלותו של המערער בנסיבות העניין, לא חרגה מן הסביר למניעת הפגיעה-יסוד הפרופורציה 201
70.	טענת הסנגור, התנהגות המנוחים המסוממים היתה כה קיצונית ומסוכנת והתנפלותם על שמעון היתה כה אכזרית עד שהצדיקה הצטיידות בסכין ודקירת התוקפים כדי להזדפס ולהגן על האח 201
71.	דחיפת מאבטח והכאתו 202
72.	נשיכת אוזנו של השוטר עד כדי תלישת חלק ממנה ממקומה 202
73.	המתלונן הוא שתקף את הנאשם 1 שלא כדין 203
74.	תקיפתם של התובע וחבריו את הנתבע עובר לירי כלפיהם 203
75.	שליפת הסכין, והתוצאה הטרגית בעקבותיה היתה בלתי-פרופורציונלית נוכח העובדה, כי אחרי שבירת הבקבוק כל שעשה המנוח, אף לגירסת הנאשם, הוא זרק עליו כסא 204
76.	התיקון החדש לחוק מעורר את השאלה האם נותרה על-כנה חובת הנסיגה? או שמא ביקש המחוקק בתיקון החוק האמור לתת לאדם הנמצא בביתו, שהוא מבצרו, את הלגיטימציה שלא לסגת מביתו כאשר פורצים אל ביתו? 204
77.	הנאשמים גרמו להיזק בחומר נפץ אשר היה בו כדי לסכן חיי אדם באופן ממש 205
78.	דקירת שוטר 206
79.	האם עומדים לנאשם כל התנאים הקבועים בחוק לקבלת הטענה של "הגנה עצמית" או "צורך"? 207
80.	תקיפה מכוונת ומודעת 207
81.	הנאשם לא פעל מתוך תחושה של סכנת חיים כטענתו 208
82.	בקשת המבקשת, להותיר על-כנם תנאים מגבילים שהוטלו על המשיב 208
83.	טעות במצב דברים 209

84. אין מדובר ב"מעשה שהיה דרוש באופן מיידית להצלת חייו", אלא ב"השבת מלחמה שעה".....	210
85. הדקירות המרובות של המנוח לא היו נחוצות מיידית כדי להדוף את התקיפה ולא היו מידתיות.....	210
86. שאלת נחיצות כוח המגן (דקירה) שננקט בידי הנאשם ואת סבירותו לשם מניעת פגיעה בנאשם.....	211
87. אמינות טענות הנאשמת שהיא לא תקפה אלא רק הותקפה.....	211
88. לא התרחשה כל תקיפה מצד המערער אותה אמורים היו המשיבים להדוף.....	212
89. לא התעורר קושי בנושא נחיצותו של המעשה.....	212
90. האומנם נשקפה סכנה מוחשית שהיה נדרש באופן מיידית למנעה, בטרם היכה המערער את המתלונן מאחורי גבו?.....	213
91. בהיותו שוטר בתפקיד, מוסמך היה הנאשם לעשות את אשר עשה, לאור סכנת החיים המוחשית והמיידית במצב הדברים הנתון כפי שדימה בתודעתו.....	214
92. טענת ההגנה העצמית של הנאשם 2 הן רחוקה ובלתי-סבירה, בנסיבות אשר הוכחו, ואין בהן כדי לעורר את אותו ספק, ולו דחוק, באשמתו.....	214
93. הנאשם, השתולל עם הסכין, ובמצב דברים זה תקף ללא כל רסן וללא כל פרופורציה לסכנה בפניה ניצב.....	215
94. לא ניתן לקבוע ברמה הנדרשת ומעבר לספק סביר, כי תחושת הסכנה שחש הנאשם היתה בלתי מוצדקת, וכי אם טעה בהערכת הסיכון, שטעותו לא היתה כנה.....	215
95. האם מדובר ברצח בכוונה תחילה או שמא דקירות בעת קטטה ספונטאנית?.....	216
96. המערער עשה שימוש מופרז בסכין. המערער יכול וצריך היה לנקוט בדרכים אחרות, משום כך לא עומדת לו ההגנה שבסעיף 34 לחוק העונשין.....	217
97. הנאשם כלל לא נפגע והמתלונן לא נגע בגופו. כל שעשה המתלונן הוא, לגירסת הנאשם עצמו, ששלף את השברייה ואולי אף הניפה. נמצא, כי על-פי גירסת הנאשם עצמו לא מתקיימים התנאים להחלתה של ההגנה העצמית כסייג לפליליות המעשה.....	218
98. עוד לפני שהמנוח, הבלתי-מזויין, נכנס לדירה, וקל וחומר לפני שהיכה אותו, בלי להזהיר ולאיים, נעץ הנאשם את הסכין בחזה אחיו.....	218
99. המשיב הלך בעיניים פקוחות לקראת תגרה עם המנוח, כשהוא נושא עמו סכין, שהצטייד בה מחשש לתגרה, כשהוא צופה את התוצאות העלולות להיגרם עקב השימוש בסכין.....	219

100.	המערערת שפכה את המים הרותחים על המתלונן שעה שגבו היה מופנה אליה. המערערת עשתה את אשר עשתה לאחר שהמתלונן הצליח להוציא מידיה את מקל המטאטא, שמט אותו ולא הראה כל סימן שבכוונתו לפגוע בה	220.....
101.	יש להבחין בין התגוננות ברוח לחימה לבין התגוננות בדרך הגנה	220.....
102.	בבקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים	221.....
223	פרק ג': פסיקת בתי-משפט השלום	
1.	עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש	223.....
2.	אירוע של "מילה מול מילה"	223.....
3.	הנאשם יצא מרכבו ותקף את המתלונן במכות אגרוף לראשו ולאפו	224.....
4.	האם תגובת הנאשם בזריקת חפץ היתה מידתית ולצורך הדפת התקפה או מדובר בפעולת תגמול?	224.....
5.	האם מתקיימים התנאים המצדיקים את מעשי הנאשם מכח הסייג לאחריות פלילית בשל הגנה עצמית ו/או הגנת צידוק ו/או צורך, מאחר ופעל כדי להגן על עצמו ועל אשתו וביתו הפעוטה?	225.....
6.	התנהגות הנאשם, לא רק שאינה מהווה פעולה "הגנתית", אלא היא עצמה, בהסתברות גבוהה, היתה עלולה לחולל את הריב והאלימות בין המשפחות	226.....
7.	תקף את שכנתו בכך שדחף אותה באמצעות ידיו ובעקבות כך היא נפלה	227.....
8.	התקבלה גרסת הנאשם כי חש מאוים וסבר שהמתלונן עומד לתקוף אותו. השאלה היא אם תגובתו של הנאשם עומדת בתנאי הסייג בדבר הגנה עצמית?	227.....
9.	הנאשם לא הצליח לעורר ספק סביר ביחס למספר קריטריונים שנקבעו בפסיקה להעלאת טענת הגנה עצמית	228.....
10.	המתלונן חסם את רכב הנאשמת, יצא לעברה בעודה ברכב, נטל בניגוד לרצונה את מפתחות הרכב ואת סך הכסף שהיה עימה והחל לעזוב את המקום. בכך הפגין אלימות כלפי מי שהיתה רעייתו	229.....
11.	מה הם, על-פי הדין, גבולות הכוח שרשאי להפעיל מחזיק מקרקעין כלפי הפולש לתחומו שנחזה לו כמי שפולש בכוונת גניבה, והאם בנסיבות ענייננו "חצה" הנתבע גבולות אלה; זאת - כאשר, כפי שמצאתי התובע גילה במפגש הראשוני בין השניים התנגדות פיזית למגע עם הנתבע? ...230	
12.	הנטל להוכחת קיומם של התנאים המקימים את סייג ההגנה העצמית, רובץ על שכמו של הנאשם, אך זאת עד כדי הותרת ספק סביר בדבר קיומו של הסייג שבסעיף 34 לחוק	231.....

13. האם מדובר במעשה תקיפה של הנאשם את המתלוננת, או שמא מדובר בפעולת הגנה עצמית של הנאשם על בנו, ועל עצמו? 231.....
14. האם הנאשם הגיב לאליומות מצד המתלונן וזאת כפעולה של הגנה עצמית? 232.....
15. הגנת בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מגודר 233.....
16. הנטל להוכחת קיומם של התנאים המקימים את סייג ההגנה העצמית, רובץ על שכמו של הנאשם, אך זאת עד כדי הותרת ספק סביר בדבר קיומו של הסייג שבסעיף 34 לחוק 234.....
17. האם עומדת לנאשם "הגנת המקום"? 234.....
18. על-אף שהנאשם תקף את המתלונן, עומדת לו זכות ההגנה בעצמית על רכושו, שעה שהמתלונן פגע ברכושו, נגד עיניו, שלא כדין, והוא פעל בסבירות למניעת פגיעה זו 235.....
19. בפני הנאשם דרך אחרת להגן על הטלפון שלו, אלא להיאבק פיזית על האחיזה בו 236.....
- פרק ד': פסיקות עקרוניות במלואן 237.....**
1. ע"פ 4785/90 איברהים עלי ג'בארין נ' מדינת ישראל 237.....
2. ע"פ 88,61/83 סמי שוקרון נ' מדינת ישראל 252.....
3. ע"פ 4590/98 רועי שרעבי נ' מדינת ישראל 267.....
4. ע"פ 5308/05 אלכסנדר סקריפניק נ' מדינת ישראל 270.....
5. ת"פ (ת"א) 40272/05 מדינת ישראל נ' מיכאל קפלושניק 276.....
6. ע"פ 5225/98 חיים אלפסי נ' מדינת ישראל 309.....
7. ת"פ (חי') 1102/97 מדינת ישראל נ' רפאל שניאור 316.....